

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «

Nrul de Duminică

Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Prigonirea scrisului românesc.

(R) A te angaja azi la un ziar politic românesc însemnează a fi candidat la — temniță. Iar activitatea de un an doi la vre-un ziar îți aduce, cu siguranță, titlul de ex-pușcăriaș.

Asta între români este o regulă fără abateri.

N'are, prin urmare, să surprindă pe ni-
meni.

Ne mârhește însă, și până la un grad ne surprinde oarecum, zelul mare ce des-
voltă procurorii în timpul din urmă prigo-
nind *ori ce scris românesc*. Și nu se dau
învinși nici chiar când însuși tribunalele,
prin certe hotăriri, lămuresc că procurorii
comit exces de zel și văd *politică* unde nu
e decât literatură nevinovată. Spre pildă:
tipograful Rodina a fost improcesuat pen-
tru o poezie publicată în »Gazeta Transil-
vaniei«. Tribunalul îl achită. Procurorul
însă — face apel.

Ce e asta? O extraordinară trudă de
a teroriza pe ori care român, să nu mai
scrie despre chestii de inimă, cari încălzesc.

Dar mai ales cele ce li-s'au întâmplat
revistelor literare, bisericesti și școlare în
timpul din urmă, dovedesc cu prisosință
afirmarea noastră de mai sus.

»Țara Noastră«, până nu a depus cauție
pentru a putea face și politică, a suferit o
serie întreagă de amende. »Luceafărul«
chiar în zilele acestea a suferit o amendă
grea, nu mai știm a câta oară!... Tot pen-

tru articole ori scurte notițe în cari pro-
curorii și judecătorii au văzut — politică,
ceace autorilor, desigur, nici prin minte nu
le-a trecut când au scris...

Poetul mare al clasicismului roman făcea
versuri fără să știe. Scriitorii români, fac po-
litică, — ori ce ar așterne pe hârtie!...

Este o chestie destul de interesantă pen-
tru a o fixa și a stăruia asupra ei. Plătim
cu bani scumpi, greu adunați, mentalitatea
procurorilor, să vedem dar *ce* consideră ei
drept — *politică*?

În privința asta probe clasice sunt cele
din urmă trei condamnări ale revistei »Bi-
serica și Școala«.

Intr'unul, de pildă, se susținea că în
școală să nu ne conducem decât de per-
ceptele pedagogiei, politica n'are ce căuta
în acest sanctuar!... Ei bine, în articolul cu
acest tenor procurorul a văzut politică, a
improcesuat numita revistă, iar judecătorii
au croit amenda.

Tot așa s'a întâmplat zilele acestea. Unul
dintre preoții noștri a scris un articol pri-
vitor la datoria ce-i incumbă bisericii no-
stre naționale de a îngriji de popor.

Se arată meritele ce și le-a câștigat, în
trecut, clerul, se vorbește de progresul cul-
tural realizat cu ajutorul școalelor noastre
confesionale iar — făcând aluzie la legea
lui Apponyi — despre *școală* zice: »... azi
este pe povârnișul de a-și perde caracterul
confesional«.

Nimic mai mult.

În aceste câteva cuvinte procurorul vede
însă *politică*. Pornește procesul și rezultatul

este o nouă amendă pentru »Biserica și
Școala«.

De alintari pentru a păstra dovada de-
spre »zelul« procurorilor de a descoperi
politică unde nu-i, în altă parte a ziarului
nostru reproducem întreg articolul din »Bi-
serica și Școala«.

Se întreabă dar, cu drept cuvânt, literații
și bărbații noștri de școală și biserică: Dar
atunci *ce* nu este politică? Dacă procurorii
consideră *politică* o poezie în care se cântă
dragostea pentru limbă și lege, dacă se con-
sideră *politică* un articol în care se arată
datoria preoțimei de a crește pe români în
dragostea pentru *limbă și lege*; dacă e *po-
litic* articolul în care se susține *reducerea
parohiilor*, — atunci ce nu este politic?

Incontestabil, că în felul acesta procura-
rul nu urmărește decât *amuzirea* noastră.
Să nu mai scriem românește decât cel mult
despre cultura cartofilor, ori dacă vrem să
scriem despre afaceri politice, să scriem în
spiritul »Luminei« kossuthiste din Budape-
sta, a »Severinului« burdist ori a »Ungariei«
lui Moldovan Gergely!...

Mentalitatea asta se poate afla numai în
— Rusia. Procurorilor actuali ai regimului
kossuthist le revine marea încredințare de a fi
apropiat atât de mult Ungaria de — Rusia.

Iar în ce privește imparțialitatea, care ar
trebui să domineze în justiție, remarcăm că
nu s'a arătat încă acel procuror *corb-alb*
care să dea în judecată pe vre-un ziarist
maghiar care ar fi scris împotriva nației ro-
mânești ori slovacești. Măcar că s'au aflat
smintiți, cari au propagat pe față, nu prin

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Gronică feminină.

Marile cochete.

De Marilina Bocu.

În legătură cu cele câteva cuvinte asupra mo-
dei și cochetarilor feminine, — din numărul trec-
cut, găsim nimerit a spune în trecut ceva, de-
spre cochetare în general.

Marea comediană dsoara Cecile Sorel, socle-
tară la Comedia franceză, nu de mult, a dat unei
redactoare câteva lămuri spirituale asupra celor
ce gândește despre marile cochete și mai ales
asupra interpretării acestora, roluri în cari de
altfel, Cecile Sorel excelează. O mare cochetă
spune dso, în imaginația publicului, pare o per-
soană nu numai dotată cu oare cari calități fizice,
care se îmbracă încântător cu îndrăsneli și far-
mece speciale, dar care și procură o plăcere de-
sebită a face să suferă pe toți acei cari sunt stă-
pâniți de influența meritelor sale.

Ea e temerară: e de ajuns să observe puțin
că unul a rămas indiferent în fața puterii atrac-
țiilor sale, că un om tinăr, distins nu i acordă
atențiile cu cari comunul muncitorilor a obișnuit-o,
ca iute să și concentreze toate forțele pentru a-l
seduce. Ea procedează atunci ca un general pe
câmpul de bătălie, atât timp cât zărește un in-
imic pe teren îl urmărește pentru a-l extermina.
Ea vrea s'o iubească, dar ea nu iubește, cel pu-
țin așa se întâmplă mai adeseori cu cele mai
multe cochete. Dar în ziua când ea iubește, dacă
iubește vre-odată, e pentru pierderea și ruina sa

și acela care a știut a învinge inima aceea în-
chisă e destinat a servi întru a răsbuna odată
pe toți ceilalți.

În spiritul general, marea cochetă e Donn Ju-
nul feminin. Ii-e interzis de-a se înduioșa vre o
dată; altfel nu ar cădea ea în naivitatea comură
și banală a tinerelor amozate, îngenule?...

Acelea au drept la amor; ele îl încearcă, îl co-
munică, nu trăiesc decât pentru el și ori-ce ar
face, în numele suferințelor lor, totul li-e lertat.

Cocheta, dimpotrivă, ea iubind și-ar găsi pe-
deapsa. Dumas în »Demi-Monde« și Augier în
»Aventuriera« au cercat tipuri de felul caracteru-
lui acesta. — Înainte de ei, Molière, ne-a redat
în Celimena din »Misanthropul« eternul portret
al cochetei. Încă din primele cuvinte ce-i adre-
sează Alceste, se vede cum e prezentată: Spi-
ritul Diale, Doamnă, îl spune el, trezește prea mult
rău în sufletul primului venit și prea rătăcioarea
nădejde ce-o lăsați să se întrezărească, vă alipește
toate asiduitățile. — Ea era frumoasă însă, tinără,
plină de spirit și grație, iubea din toate puterile
vieța și cum răspundea ea, — la douăzeci de
ani nu-i vârsta de-a fi prudentă.

Cecile Sorel, amintind de Celimena spune: Nu
înțeleg pentru ce mulți vor să reprezinte pe Ce-
limena ca o creatură fatală, despotică, crudă și
pentruce o mare parte din comedie, care ca și
mine, au avut favoarea de-a aborda rolul acesta,
au reprezentat tipul acesta seducător și delcios
de femeie, de parisiană nebunatică, întocmai ca
pe un monstru. — Pledând întru câțva cauza Ce-
limenei, vreau să pledez pe aceea a cochetelor,
cum noi creem în fața publicului tot felul de
eroine, tot felul de caractere, exprimând toate pa-

slunile, — fără a avea nici odată mijlocul de-a
lăsa să se întrevadă și asupra noastră, înșine,
oare-cari lămuri.

Rolul marelui cochet, continuă spiritala come-
diană, este cel mai greu de știut. Nu se tole-
rează nici cea mai mică diminuare, sau slăbiciune
de ardore în atitudine, nici un pic de obozeală
în trăsături sau în voce. O amoză se poate
priva de toatele de senzație, ea are drept chiar
și la o oare-care obozeală în expresie și în
figură, ea poate fi amărâta, — cu aceasta mișcă
mai mult, înduioșează.

Dar cochetă! Gândiți-vă numai, — creatura a-
ceasta care ingenunche toate inimile, femeia care
trebuie să facă geloase pe toate semenele ei, și
să omoare de desperare tot sexul masculin al
genului omenesc.

Ați putea-o oare vedea cu rochiile demodate?
Femeile ar ridica batjocoritor din umeri: Cum,
periculoasă manechinul acesta? De temut femeia
asta la care vezi în toate zilele aceeași pălărie?
Atunci ar trebui să ne temem bărbații până și
de portretele din vitrinele de mâna a treia.

Când intrăm pe scenă, noi cochetele, ce de miș-
cări curioase cari strâng direcționat, lornetele și
binocurile; — nu numai acele ale oamenilor cari
vor să constate dacă oferim tot ceea ce se vor-
bește despre noi, — aceștia sunt mai discreți,
dar cele ale femeilor care ne devorează, fără gen-
tiletă, cu aceeași curiozitate, cu aceeași aviditate
cu care aristocrata privește croitorul ce-i face să
treacă dinaintea-i numai toatele inedite.

Rolul nostru nu poate fi susținut decât cu ele-
gantă, dar eleganța aceasta obligată de câte ori
ne știrbește din puterea talentului ce trebuie să-l

aluziuni ori printre șire, nimicirea noastră. Am adus chiar noi la cunoștința procurorilor articole și versuri în cari se scria să fim tocați în cap!

Zelul acesta al procurorilor este remarcat chiar și în ziare maghiare. Astfel »Egyet-értés« dela 23 c. publică un articol (Procese de presă naționaliste) care începe astfel:

»In vremurile acestea mai actual și totdeodată și mai triste sunt procesele pornite în măsură mai mică împotriva socialiştilor, iar în măsură preponderantă în contra presei naționaliste, mai ales pe baza §-ului 172 din codicele penal, pe care humorul juriștilor — vrând să-i caracterizeze elasticitatea — l-a botezat »gummi-paragrafus«.

»Procese de acestea până acum s'au întâmplat mai rar și s'au manuat destul de domol; manuire mai energică am observat numai acum, în timpul din urmă, sub regimul național, îndeosebi de când contele Andrassy în vorbirea sa program masei nemaghiare i a promis bunătățile statului iar agitatorilor deplina severitate a legilor...«

»Deplina severitate a legilor« înseamnă a da 1 an și jum. temniță unui ziarist român, care stă întâia oară la judecată, pe când înainte se da trei luni; un an se da numai celui recidivist!

Pe semne pentruca să fie consonanță, se purcede aspru nu numai cu ziarele politice, ci și cu cele literare.

În articolul de mai sus nu se condamnă d'adrechtul »principiul de guvernare« al lui Andrassy, se zice însă: »dar nu e mai puțin important aplicarea principiului«.

Pe semne, pentru a învedera că principiul prea se aplică — cu grosu, numitul ziar reproduce la acest loc pasagiul din broșura lui Argus (Greșelile și păcatele politicei noastre naționale) în care se scrie că actualmente sunt în curgere 50 procese împotriva naționalităților și se scrie (textual):

»Pe zeloșii apărători ai puterii de stat

i-a cuprins o adevărată manie de a persecută, ei acuză pe fericiți și nefericiți, iar iritarea generală i-a luat în stăpânire și pe jurați, cari cu puține excepțiuni, proclamă vinovăția, temnițele se umplu și răsbunarea își serbează orgiile; »martirii« sunt liferati cu duzina. Nici nu se mai face alegere; în timpul din urmă au incriminat articoli cari cuprind simpla statistica seacă a celor condamnați (»Calvarul« nostru! »Tribuna«); zelul și-l aplică și față de ziare, cari sunt propagatoare a moderațiunii și a păcii dintre naționalități, astfel au pornit proces contra »Unirei« și a »Telegrafului Român« singurul ziar moderat care a scris pe larg despre mișcarea recentă de împăcare și a lansat această idee patriotică.

Ne putem opri aci. Mărturisiri de aceste ce ni-se dă prilej să înregistrăm zi de zi și fapte vorbesc mai elocvent de cât ori câte cuvinte.

Preparativele pentru organizare, putem anunța, au ajuns într'un stadiu înaintat, complet, s'ar putea zice. Toate tipăriturile sunt gata și clasate și cancelaria dela club va fi în poziție ca în puține zile să expedieze tot ce este necesar pentru organizarea comitatelor.

România a românilor.

Sub titlul de mai sus »Voința Națională« publică următorul articol:

Di Vintilă Brătianu, în discursul său la discuția generală asupra proiectului pentru înființarea Casei Rurale, a rostit, limpede, adânc și frumos, programul economic, democratic și național al partidului nostru. Linile cele mari ale programului le-a tras de mult nemuritorul Brătianu. Pentru aducerea lui la îndeplinire a lucrat partidul, ducând lupia grea împotriva acelor, cari, în întemeierea unei clase de proprietari țărani, neătărnați, cât și a unei burghezii industriale române, vedeau o primejdie pentru stăpânirea lor feudală în fapt, dupăce, în drept, încetase.

întrebuințăm în unele roluri în cari n'au altceva de văzut decât rochiile și pălăriile mai mult sau mai puțin reușite.

De multe ori în clipa când ni-se aplaudă cu frenesie o scenă reușită, se găsește câte o amică bună pentru a fi luncă în sursul acela ce mângâie asemenea unul ac ce împunge:

Ce bine ești îmbrăcată!

Femei străine și din provincie ne scriu, pentruca să le punem în curent, cum se poartă pieptănătura, voaletele, de grosimea broderiei pe ținut și e așa încântător când corespondențele acestea, cu mult mai cochete decât noi, nu se pretinde să le spunem și câte fiori se brodează pe muselina unei mâneci.

Câți negustori ne scriu reclamând în schimbul unui pachet de șantiloane de care nu am vrea să uzăm, obligate cum suntem în schimb pentru un autograf deasupra fotografiei noastre, laudându-i produsele, — obiceiul atât de plătitor, devenit așa de banal.

Un furnisor de mode, un croitor, un blănar, e de ajuns să fie picnit de o idee extravagantă, aleargă la noi, — s'o afișăm, s'o impunem. Nu e de ajuns dar numai să combinăm toalete, ci trebuie să luptăm încă și împotriva celor ce nu trebuie să fie admise.

Alții înoportuni ne încurcă și mai rău pașii; — tineri cari fac versuri. Luați de melancolia

unei serii de toamnă se entuziasm să ritmeze un sonet. Această l-au infrigurat, — sonetul li-se pare bun, — poate va fi o vocațiune în primii pași. Fug, iau un calet și în mai puțin de cincisprezece zile drama e gata. Din nou suntem abordate. Cum putem refuza fără a ceti? Poate ca în paginile acelea să se ascundă geniul de mâne, un triumf al nostru! Dar vai! tinerii aceștia crescuți de mame temătoare de viitorul lor, au auzit blestemând farmecele Celimenei cu funestele-i puteri și rolurile create pe calapodul nostru sunt fierbințeli de imaginație din cele mai odioase. Toamna seceră mai cu milă câmpul, decât eroinele tinerilor acestora, sufletele muritorilor și alături de aceste Manon Lescaut, Marguerite Gauthier, — Dalila a fost o inocență.

Între toate acestea viața noastră, a cochetelor adevărate sau aparente, fără o secundă de libertate și repaos nu se poate înfățișa decât asemenea unui infern!

Observ însă că nu am dat nici un amănunt asupra manierei cum se îmbracă marea cochetă, cum se fardează, indicații precise, prețioase poate, lucru așteptat, căci pe cochetă ai vrea parcă s'o diseci pentru a-i afla până și construcția fibrelor gândirei ei. Nu am vorbit nici de pălării, nici de mânuși și toalete, cronicile modei de altfel abundă într'u acestea și trebuie să se știe că femeia, marea cochetă, nu e aceea care copiază un model

Di Vintilă Brătianu a aruncat o privire asupra luptelor trecute ale liberalismului și asupra izbânzilor câștigate spre întruparea programului, a cărui formulă scurtă, dar cuprinzătoare, e România a românilor.

Pleacă dela Casa Rurală, dela scopul cu care e făcută și dela influența ce va avea asupra trecerei proprietăților din mâni cari nu le pot ținea în ale țărănilor harnici și strângători, vrednici a fi în fruntea satelor din toate punctele de vedere. Apoi arată că regularea aceasta a trecerei unei părți din proprietatea mare în mâinile țărănilor, e numai o măsură în opera cea însemnată o organizării muncii naționale și că trebuie să luăm măsuri ca industria să fie în adevăr națională, spre a da de lucru prisosului de populație orășenească și rurală. În adevăr, proprietatea mare va trebui să și îmbunătățească felul de a se folosi de pământ, va trebui să fie intensivă, după modelul țărilor înaintate.

Pentru acest scop va întrebuința mașini, îngrășăminte, va crește vite, va face industrii agricole, etc. Același lucru îl vor face — prin asociație, povățită dela oameni speciali, prin ajutorul băncilor populare, — și proprietarii mijlocii, precum și cei mici.

Totuși, prisosul de brațe, la sate și la orașe, nu va putea găsi de lucru numai în agricultură. Prin urmare, va trebui să li se deschidă porțile fabricilor și altor stabilimente industriale, unde astăzi tronează străinii. De asemenea, clasa de mijloc are nevoie de îndelungă pentru fiii săi, deci în industrie și agricultură trebuie să și găsească loc inginerii, mecanicii, muncitorii calificați, comptabili, etc., români.

Di Vintilă Brătianu a arătat aceste adevăruri sub forma cea mai concentrată, mai lămurită și mai elegantă, încheindu-și cuvântarea cu îndemnul să fim democrați și naționaliști, să nu credem că vom trage vre-un folos, dacă vom aduce celea capitaluri străine și muncitorii deasemenea străini, dacă vom îngădui ca o funcție vitală, în orice societate, să o exercite elemente străine, adeseori nu numai nepatriotice, dar chiar dușmane.

Acest discurs democratic, liberal și național, n'a plăcut d-lui Take Ionescu, deci eră firesc să vedem pe »Adevărul«, atacându-l, osândindu-l și batjocorindu-l.

Dar »Adevărul« a crezut că e foarte dibaci, amăgind pe cititorii săi, că între di Vintilă Brătianu și C. Stere ar fi deosebiri de principii. Cei dela »Adevărul«, — chiar dacă n'ar fi putut pătrunde până în miezul discursului plin de înaltă filozofie economică socială și națională, al deputatului de Iași, — se puteau lumina din articole

ci numai aceea ce e în stare a inova și a crea un gen care să triumfe.

Marea Cochetă, e un personaj literar, o creație a româncierilor și dramaturgilor, e supremația eleganței și plăcerii, încarnația variației de senzațiunii, miezul răului și spalma virtuților. Cochetăria în sine însă e fatalmente lipită genului femeesc căci toate femeile sau aproape toate, sunt mai mult sau mai puțin cochete. Cele mai desmostenite se relev cochete și chiar mari cochete cu o panglicuță colorată ori o floare pusă cu interes, un surâs cu care își armează buzele, după cum invers, celebrele cochete se știu, au fost în stare, să iubească asemenea unor simple ameze, — dar pentruca au avut mai multă voință s'au rezervat și au tăcut.

Să nu condamnăm cochetăria, mai ales când izvoarele ei nu au surse vinovate, orice femeie trebuie să fie un pic cochetă, pentru ea, dacă nu pentru dragul frumosului; condiția femeiei chiar se pare a fi aceasta căci, dupăcum spunea ginșagul poet, regretatul Traian Demetrescu: virtutea ei e să fie în veci frumoasă. — Meritul femeii e în primul rând acesta, să se facă frumoasă, cu sufletul și corpul, discret, cinstit, draguț și pururea simpatic.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

lul »Socialdemocratism sau Poporanism« din »Viața românească«.

Ar fi văzut cu ce tărie și intransigență, dl C. Stere se numără printre cei cari vor o Românie a românilor. Ar fi înțeles, ceace e limpede, ca ziua cea mai senină, că între acești doi oratori, frunziși liberali, nu e nici o deosebire de program și înainte de toate nu în chestia naționalismului.

Programul

partidului conservator-democrat.

(Urmare și fine).

Odată cu înmulțirea proprietății țărănești se impune mai mult decât ori când, dacă nu vom ca în același timp să scadă producția generală a țării să luăm măsurile cele mai energice pentru a înălța nivelul agriculturii noastre ori care ar fi jertfele bănești pe cari ar trebui să le facem. — Ar trebui să întrebăm toate mijloacele cunoscute: înmulțirea fermelor model, concursurile agricole, primele pentru cultura plantelor furagere, ajutarea asociațiilor pentru vânzarea produselor în comun și pentru procurarea de mașine și de semințe, organizarea unui sistem întreg pentru îmbunătățirea rasei vitelor.

Ar trebui de asemeni să rezolvăm și chestiile asigurării vitelor, a înviziului arendărilor și înstrăinării pământurilor țărănești, precum și acea a regulării proprietății moștenești.

Considerăm drept un adevăr care nu se poate pune la îndoială, că inalienabilitatea pământurilor țărănești nu mai trebuie prelungită.

Muncitorii din orașe, meseriași și lucrătorii au și ei nevoile lor, asigurarea în caz de accidente și pentru bătrânețe este cea dintâi nevoie a muncitorimii. Partidul conservator-democrat e dator s'o rezolve. Pe lângă aceasta reformă organizarea legală a caselor de ajutor, reglementarea răspunderii patronilor în caz de accidente, înființarea creditului meseriașilor, sunt numai unele măsuri la cari partidul conservator-democrat e dator să cugete.

După atâția ani dela reluarea vechei provincii românești din dreapta Dunării, a venit vremea că regimul constituțional să se întindă și asupra ei cu atât mai mult cu cât Dobrogea, nu a fost ferită de dese schimbări administrative, care n'au altă explicație decât rotația partidelor la cârma țării. Întinderea sistemului reprezentativ în Dobrogea este imposibil însă să se facă altfel decât formând din întreaga Dobrogea, un singur județ electoral, revizuiind cu luare aminte lista acelor

cari în adevăr au devenit cetățeni români prin anexarea și recunoscând cetățenia română tuturor românilor de peste munți, cari s'au stabilit acolo.

Încă odată, nu este vorba ca astăzi partidul conservator-democrat să-și dea programul său de guvern. Am anunțat doar tendințele care îl vor călăuzi în mersul lui.

Societățile omenești sunt în vecinică mișcare și nimeni nu poate nici odată să cuprindă toate nevoile lor.

Destul să ne fie hotărârea nestrămutată ca să fim cu luare aminte la nevoile pe care le simte națiunea românească, să le cercetăm fără nici o prejudecată, cu o adâncă simpatie pentru suferințele omenești și fără alt interes, decât acela al întăririi și propășirii patriei, și în desiegările pe cari le vom propune să nu urmărim decât adevărul, întregul adevăr, dar numai adevărul.

Dacă partidul conservator-democrat va ști să se ție de această lozincă nu se poate să nu învingă.

Situația.

Andrássy despre reforma electorală. Ieri, pe culoarele Camerei, ministrul de interne Andrássy, într'un grup de deputați a făcut și unele declarații despre reforma electorală. S'a început la adunarea datelor statistice, dar cum va fi noua lege electorală, ministrul a zis, că acuma numai puțin poate să spună: *numărul cercurilor electorale se va mai spori, ținuturile mai culte* (adecă cele maghiare N. R.) și orașele vor fi împărțite în mai multe cercuri electorale. Capitala țării, Budapesta, care are acuma numai 9 cercuri electorale, conform noiei legi va trimite în Cameră 22 deputați.

La întrebarea, pusă ministrului, de Eötvös Károly, de ce adecă ministrul nu s'a învoit ca proiectul reformei electorale să fie adus de-o dată cu proiectul revizuirii regulamentului, în dietă, Andrássy a răspuns:

— »Iunctimul reformei regulamentului și al legii electorale ar fi surprins foarte neplăcut pe câțiva deputați unguri și pe deputații naționaliști, pentru împărțirea nouă a cercurilor, pentru că cercurile singurice

le vom contopi în alte cercuri. Unii deputați, cari sunt interesați în împărțirea nouă a cercurilor, ar fi împiedecați apoi ca să judece nepreocupat asupra propunerilor guvernului.«

Câtă perversitate și minciună! Andrássy spusese deja în anul trecut că are adunate toate datele statistice, pentru reforma electorală și că acum se lucră — presupunem noi — din greu în ministeriu, la proiectul reformei electorale.

Până va adună datele va sosi și toamna, iar proiectul, doar nici în primăvara anului viitor nu va fi adus în dietă.

Din străinătate.

Rusia. Conjurația din Petersburg despre care am scris și în nr. de ieri al ziarului nostru dă multă bătaie de cap poliției, care și-acum n'a conținut cu arestările. Doi membri ai partidului terorist au spus la poliție, că dacă conjurația n'ar fi fost descoperită ar fi fost asinați marele duce Nicolae Nicolaevici, ministrul președinte Stolypin și alți 8 oficiali înalți de stat.

Poliția caută un grup de 50 oameni, cari sunt ascunși în Finlanda, unde așteaptă signalul comisiei revoluționare, ca să se năpustiască asupra Petersburgului.

Turburări în Portugalia. Duminică a fost să se întâmple în Lisabona un atentat, plănuț de Franko și alți aderenți ai săi. Sâmbătă circula prin oraș știrea, că reacționarii au făcut în noaptea trecută mișcări de caracter militar, ca prin asta să înfluințeze guvernul și curtea, ca aceste să nu mai primească pe redactorii ziarelor liberale.

Mai mulți capi ai reacționarilor au intrat în palatul regal, dar regele nu i-a primit în audiență. Sâmbătă noaptea s'au adunat înaintea redacției ziarului republican »El Mundo«, o mare mulțime înarmată, ca să apere ziarul de un eventual atac al miliției.

„Masca roșie“.

De Horia Petra-Petrescu.

(Urmare și fine).

Masca roșie e de sigur în serviciile baronesei? Un taie-frunze — la câni, care în urma serviciilor cari le va face, câștigă avere. O va schingui pe biata Margareta în fel și formă. Ce sunt martirii din arenele romane pe lângă martirajul ei?

Eram împăcat cu gândul. La sfârșit va ieși adevărul la iveală. Toate suferințele Margaretei o să fie răsplătite înzecit, însuțit.

Baroneasa va fi dusă la temniță și își va lua răsplata. Bătrânul conte — dacă nu va fi murit prin multele peripeții — să-și dea binecuvântarea tinerei perechi, care a fost atât de constantă în iubire.

Când să mă culc îmi vine în minte subtitlul romanului: »Fiica prigonită de tatăl ei«.

Întregă combinația mea, care se părea atât de evidentă, s'a prefăcut în nimic.

Am cercat să ațpesc. Morfeu nu voia cu nici un preț să mă ia în brațe. O noapte întregă de groază. Intunericul din odale mă făcea și mai nervos. Auzeam bătăile ceasornicului din odala vecină la fiecare pătrar de oră. Un chin de neșpus. Stăteam cu ochii deschiși. Dela un timp mi-s'au obișnuit ochii cu întunerecul. Puteam desluși diferitele reflexe, umbra în diferitele ei nuanțe.

Deodată am rămas ca amorțit.

— Cine era Masca roșie? mă întrebam mereu, Cine era tatăl, care-și prigoneste fiica?

Și nu mă înșel? — văd bine? — iată-o, iată-o, »Masca roșie«? Taman ca pe coperta fasci-

colei. — Ce ochi! Doamne ce mai ochi de vulpe! Pălăria și a afundat o mai tare în cap. — Bărbia și-o ascundea în pelerina portugheză, dată cu eleganță pe umăr. — Cu o voce de bas, mai funebră decât alui Sparafucile, mă somă să-l urmez. — Boabele de sudoare de pe frunte îmi picurau pe mâni. La picioare eram sloiu de ghiață. Astfel mă simțeam, când ceteam în tinerețe pe Rinaldo Rinaldini.

Mi-am luat inima în dinți și am privit țintă în feța »Măștii roșii«. — »Te cunosc, nu mă înspăimântă«, i-am zis și am făcut semnul crucii. Asta a ajutat. — Avusesem noroc că mi-am adus aminte de apucătura asta. — Va să zică Masca roșie e tovarăș de cruce — ce zic? tovarăș de pucioasă cu Satana.

— De asta sunt sigur acum. — Cu smirună și cu semnul sfintei cruci te poți scăpa de Mască.

Mi-au venit însă și aiți oaspeți. Înainte de toate bătrânul conte. M'a luat părintește de mână. — »Dacă vrei să scrii cu efect, să-ți dau eu sfaturi!« — Și mi-a povestit viața lui din fir în păr. Odată o să i scriu și biografia. — Câte a îndurat omul ăsta!

A trecut pe lângă așternutul meu de suferințe și »baroneasa«. Trena ei îmi cuprindea toată odala. Diamantele și briliantele ei îmi luau văzul. — Am pofțit-o să ia loc la mine. Acum înțelegem întreg spiritul ei demonic. Salomia lui Oskar Wilde — de care se entuziasmează lumea acum — e floare la ureche pe lângă, baroneasa mea. Salomia cerea neîncetat buzele lui loan, »baroneasa« cerea tot, tot, trup și suflet. — Par'că eram judecătorul de instrucție. I-am luat interogatorul. Într'un moment m'a cuprins scârba. —

I-am arătat ușa. »Ieși!« Așa se petrece și în roman pe la sfârșit. Și ea s'a târât ca o molie, ca o viperă rănită, și-a dispărut pentru totdeauna. — Am respirat ceva mai liniștit.

Însfârșit a venit și ea. — Nu eră singură.

Eră cu logodnicul ei, cu Robert. — Ce de veselie în fața lor! — S'au așezat pe marginea patului și am început să povestim.

— »Vedeți nu sunt lămurit într'o privință. — Cine e tatăl d'ale?«

— »Tatăl meu? N'a! ghicit-o? Contele!«

— »Se poate?«

— »Firește. M'au furat niște răufăcători când eram de 5 ani...«

— »A a a! Acuma pricep...«

— »E simplu.«

— »Și m'au recunoscut...«

— »E de ajuns. De ajuns. După un semn pe trup...«

— »Da. Când m'a aruncat în canal Mască.«

— »Prea bine.«

— »De altfel« zise Robert ridicându-se și privind-mă superior, »să nu crezi tot ce s'a povestit în roman. Mofțuri. Cine naiba le-a născocit toate bazaconiile alea?! Mă cuprind florile când le recitesc. Nici a suta parte.«

— »Lasă, puile, lasă«, răspunse Margareta atârându-i-se de braț. »Dacă le place oamenilor! Pentru ei sunt scrise.«

Amândoi se țineau de braț și râdeau fericiți. Eu nu știam ce să fac de bucurie că-i văd cu fețele vesele.

— »Să vezi? urmează să-mi ciripească Margareta, mă furizez de multe-ori să văd cine mă citește. E de toată nostimada. Băcani, măcelari cu mâinile pline de unsoare, cusătorese, până pela

Poliția a trimis mai multe trupe, dar ciocnirea a fost înconjurată. Mai multe regimente stau pregătite în tot momentul fiindcă e teamă de o răscoală. Vaporul »Dom Carlos« a fost trimis în Madeira ca să împiedice o eventuală răscoală a soldaților republicani.

Take Ionescu despre drumurile de fer din Balcani. Corespondentul ziarului »Neue Freie Presse« dela București a avut o convorbire cu dl Take Ionescu, fost ministru de finanțe și șeful partidului conservator-democrat asupra proiectelor de drum de fer în Balcani. Dl Ionescu i-a declarat următoarele:

La proiectul liniei de Sandjac România nu e de loc interesată. Cu toate astea intențiunile baronului Aerenthal întâmpină aici cel mai amical răsunet, fiindcă fiecare nouă cale ferată contribuie la civilizarea Balcanilor. De altfel e numai firesc, ca Austro-Ungaria să-și prelungască rețeaua de căi ferate din Bosnia până la Archipelag.

În ce privește linia ferată Dunăre-Adria nu mi o pot închipui nici decum ca compensație pentru linia din Sandjac, ci numai ca având țintă de a servi avântului economic al statelor balcanice. Pentru România, care e legată cu Marea neagră, noua cale ferată poate fi numai avantajoasă, mai ales pentru raporturile comerciale cu Italia. Este însă o greșală a se admite, că linia Dunăre-Adria ar fi așa aproape de realizare ca linia Sandjacului. Cea dintâiu trebuie să străbată teritorii mari nepopulate, și ținuturi muntoase, trebuie să se construiască un mare port la țărmul mării Adriatice. Linia reclamă colosale cheltuieli, și banii pentru ea nu se vor putea procura pe piețele financiare, fiindcă pe mulți ani înainte rentabilitatea liniei va fi nesigură. Nu se poate admite ca Rusia de dragul statelor balcanice să sprijinească un proiect aventuros. Cu cât mai mult se apropie proiectul liniei Sandjac de realizare, cu atât mai depărtată pare aceasta pentru linia Dunăre-Adria.

Remanierea cabinetului englez. O telegramă din Londra aduce știrea că prim-ministrul englez Sir Henry Campbell-Bannerman a înaintat regelui abdicarea întregului cabinet. Cauza remanierii cabinetului e vârsta înaintată a prim ministrului, 72 ani, precum și starea sdruncinată a sănătății ministrului. E probabil însă că se va face numai o schimbare a unor persoane din cabinet.

unu noaptea, la o lumină de său sau la fața cuprului. Măturătorii de stradă mă citesc pe băncile grădinilor publice. Câteodată le dau câte un bobârnac de adorm cu fascicola în mână. — Câte lacrimi la femei când mă maltratează »masca roșie«! Câte injurături grosolane când îmi scapă dușmanul din temniță, din mâinile jandarmeriei! Și babele — o, babele, nu poți crede ce inimi de cașcaval mai au și ele!

— »In general, trebuie să-ți mărturisesc« o întrerupse Robert, »trebuie să-ți mărturisesc, că publicul care ne citește e de o prostie fără de margini«.

— »O, nu, Robert, nu spune lucrul ăsta! zise Margareta cu durerea în ochi, »sunt inimi prea bune, cari n'au prostia bădărană a ori cui — cari plâng de durerile mele, și cari rid când mă simt fericită«.

— »Dar sunt și mulți brutali«, urmă el. Bagă de seamă numai cum urmăresc pe »Masca Roșie« și cu câtă poftă rid când a făcut unei femei vre-o faptă necavalerească. Uită-te în ochii lor. Ce patimă nebună, de editor și la autor și să protestez că figura mea ideală stă pe aceleași pagini cu ale »măștili«.

Ge-i politic ? !

În legătură cu primul nostru articol de azi, reproducem următorul articol, care a fost declarat de procuror și judecătoriu ungureasca drept articol *politic*.

Pe când se publică aceste șire, noua lege școlară e sancționată.

Cei chemați și mai ales cei aleși ai bisericii noastre naționale — în cel 3 ani de respirație — vor afla un »modus vivendi« pentru instrucțiunea din școlile noastre în viitor.

Clerul nostru din bătrâni s'a mărginit la susținerea credinței în popor, manifestată în limbă și lege, unificate până în ziua de astăzi.

Acei preoți cu puțină carte au săvârșit mult, și e mare întrebare, că oare noi, cu atâtea școli, comparându-ne cu ei, vom putea satisface așteptărilor în viitor?

Progresul cultural și poate tot nivelul la care am ajuns, dela desrobire până în zilele noastre, în cea mai mare parte e a se atribui școlii confesionale, în sila tuturor neînțelegerilor, nu rare, între preoți și învățători.

Școala azi e pe povârnișul de a-și pierde caracterul confesional.

Și e natural, că starea aceasta nu va fi de durată lungă, fiind abnormă, ci va fi o stare de tranziție, în care va trebui să ne organizăm clerul, căruia în viitor vor reveni îndoițe, ba putem zice că înzecele obligamente, față de popor.

Dacă o mamă și a pierdut pe nedrept fiica sa, îi poți da fiice maștere sau adoptate la fel și că e vrea, durerea nu i-o mai poți alina; din contră, căutând pururea pe cea legiuită, pe cea adevărată, durerea i-se va potența.

Dacă cineva îmi va tăia mâna dreaptă, îmi poate tot agăța la stânga o duzină de brățare meșteșugite, nimic nu mi ajută.

Pentru pierderea ce o îndură biserica națională, nu există preț de recumpărare.

Azi încă nu e târziu și ne putem încă forma un cler după plac, că nu știm ce va aduce ziua de mâine...

Nici o corporațiune bisericească să nu creadă că poporul undeva ar jertfi pentru școale mai mult ca în trecut; așa ceva ar fi o socoteală la masa verde, care nu se poate realiza, durere, dar poporul nostru n'a ajuns încă la acel grad de cultură și jertfă ca însuși să vadă că numai școala îi poate mântui; dimpotrivă, în noianul de dări ce l'impresoară, îl pare bine că poate scăriță licoalea cât de puțin, fie din dotațiunea preotului fie din a învățătorului, — știind, că celelalte dări — dela cari nu se poate retrage — și așa cresc în galop.

— »Aici ai dreptate« zise Margareta, lăsând capul în jos. »La adecă nu țin nici eu prea mult la cetitorii mei. Dar mi-e milă de unele din cetitoare, cari mă sorb cu ochii«.

»Fapta D-Tale se laudă de sine«, încearcă să îngăimez și eu ceva.

Margareta și-a plecat căpușorul spre mine mlrată că mă aude vorbind de-odată.

Eu, perplex, cu mâna răzimată de părete, mă roșii până după urechi și bolborosii:

— »N'am decât să vă felicit din inimă la logodna dvoastră«.

— »Prea gentil. De altfel, să-ți spunem sincer, suntem deja bărbat și femeie de mult timp«.

— »Cum?«

»In roman va trebui să mai mergem pe la instanțele statului și ale bisericii. Lumea va alerga ca nebună să ne vadă. Tatăl meu, contele, va piânge emoționat și ne va lua în brațe și ne va binecuvânta«.

— »Bine că mi aduc aminte — întrerup eu — cum stați cu cealaltă întrebare? Robert, dta nu ești fiul dlui conte?«

— »Aș, de unde! Sunt numai adoptat. M'a

Reducerea parohiilor, unde nu mai e cu puțină este unicul mijloc pentru întărirea noastră; alt mijloc cu greu cred că ne-ar putea mântui.

Un cler independent materialmente poate să ne facă servicii neprețuite; iar prin îndeplinirea, mai mult, prin reînființarea parohiilor, astăzi, credem, că asigurăm existența multor familii inteligente și a clasei numite conducătoare, în acest caz însă lucrăm pentru moment și nu pentru viitor, dăm o surescență de cler aservit, de care n'avem lipsă, în situația penibilă de astăzi, și în nevoia de luminare a poporului.

Ven. Consistore vor ști mai bine, în ce direcție să se modifice statutele fondului preoțesc, în aceste vremuri, când școala nu va mai fi pârghia bisericii, ca să nu cadă și preotul în ispită, căci aceasta ar însemna capitulare de bună voie.

Menișla sesiilor reduse — cari »de jure et facto« formează beneficiul preoțimei — a fost în trecut înaltă și unanimă; astăzi trebuie să devină sfântă și salvatoare. (*»Biserica și Școala«*).

NOUȚĂȚI.

ARAD, 25 Februarie n. 1908.

— Strâns cu ușa. Organul socialiștilor, »Népszava« din Budapesta întreabă în primul său articol de azi: »Andrássy, cel atât de mândru de onosrea sa, când n'a spus adevărat? La 9 Oct. 1907, când prin organul său »M. Hirlap« a declarat că *proiectul privitor la sufragiul universal este aproape gata*«, ori acum Luni, când unui redactor dela »Pester Lloyd« i-a spus că se urmează cu selectarea și ciuruirea materialului statistic (referitor la sufragiul universal)!?

Acelaș ziar spune că e vorba d'o împărțire electorală dintre cele mai — meșteșugite! Îndeosebi orașelor li-se vor da mai multe mandate. Budapestei, de pildă, 22 în loc de 9, câte are acum.

»Az Ujság« ironizează apoi știrea lansată de guvernamentali că *numărul mandatelor dietei va fi — sporit, ș'anume la 500*. Zice că asta pentru a mângâia pe — eschimoși cari sunt în dietă și n'ar vrea să mai iasă, precum și pe ceice ar voi să se aleagă în viitor... Foce mai multe nutresc mai mulți — eschimoși.

— Oaspe rar. »Țara Noastră« scrie: În săptămâna aceasta a petrecut trei zile în mijlocul nostru poetul *George Coșbuc*. Aproape douăzeci de ani sunt de când marele nostru cântăreț a părăsit Sibiul și nu a mai putut să se întoarcă pe pământul Ardealului. Câștigând libertatea de-a

luat de suflet ca să uite pierderea Margaretei. De tot dramatic«.

Rădeau amândoi din toată inima.

— »Eu vă mulțumesc că m'ați deslușit. Nu aveam pace de aici înainte. »Masca« m'ar fi persecutat la nemurire«.

— »De altfel, — îmi zise Robert încruntându-se puțin, — știu că scrii foiletoane. Să faci bine și să le spui cetitorilor mei că sunt niște găgăuți dacă cred toate fleacurile«.

— »Nu fi așa, nu fi așa, întrerupse Candida Margareta. Din partea mea spune-le că le trimiț toată inima mea. Și să plângă, să plângă — căci lacrimile fac nespuse de bine«.

S'au prins de braț să plece. Mă uitam în urma lor, cum îmi aruncă ea bizele și cum mă salută el cu pălăria de catifea în mână.

Am observat că Margareta avea crinolină. Se poate? Acum, în secolul XX? Am întrebat-o.

— »Ei, așa eră moda mai înainte«, îmi răspunse ea vesel. »Mi-am prefăcut nițel haina. Căci, la adecă suntem amândoi din alte secole. Cine-și poate comanda mereu tot alte și alte haine nouă? Viața noastră e lungă, lubite domnule foiletonist. Am fost pe la părinții d-tale, pe

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșăța feței, piștruiile, petele de ficat ștoate necurătenile' pielei.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszertár — — Makó Ujváros — —

— I borcan de cremă Ideal I cor. — Pudra Ideal I cor. Săpun Ideal 70 fil.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chemice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

trece granița, dl Coșbuc a venit din nou să viziteze orașul nostru. Mai bine de trei ani a petrecut odinioară în Sibiu, fiind în redacția »Tribunei« sub conducerea d-lui Slavici. Acești ani de avânt tineresc au fost dintre cei mai rodnici. Aici și-a înfiripat un lanț puternic de poezii între cari alături de strălucitoarea cântare »Nunta Zamferei«, cele mai multe din volumele dintâi. Impresionat de atâtea amintiri ale acelor ani frumoși, maestrul nostru privea mișcat toate lucrurile de cari i-se leagă aducerile aminte. Atâtea s'au schimbat de atunci. Oamenii au îmbătrânit, alții nu mai sunt, chiar și înfățișarea orașului s'a schimbat. Poetul însă poate avea frumoasa mângâiere că toate cântecele lui pline de înțeles au rămas neatinse de vreme. Tineri și bătrâni s'au grăbit să vadă pe poet, să-i strângă mâna. El îi privea pe toți cu un surâs de bunătate, având pentru fiecare un cuvânt de căldură prietenească. — Miercuri a părăsit Sibiu cu gândul de a se mai întoarce în Ardealul, ale cărui frumuseți vor trăi totdeauna în cântecele lui.

— **Nasi — condamnat.** Se telegrafiază din Roma, că tribunalul de acolo, după o pertractare de mai multe săptămâni a adus ieri sentința în procesul Nasi, fostul ministru. Nasi a fost condamnat la 11 luni și 20 zile temniță și pierderea oficiului pe 4 ani. Lombardo a fost achitat.

— **In lumea nouă.** Ce adâncă e răsturnarea de concepții care se produce în lumea nouă, în America se dovedește prin următorul fapt a căru veracitate o garantează un ziar unghuresc. Într'un restaurant din New-York trei chelneri se ceartă unghurește. Sunt unghuri emigrați din patria mamă unde, după vorba poetului unghur e pământul pe care unghurul »trăiește și moare« — de foame. De odată unul dintre chelneri, mândros, izbucnește către ceilalți doi:

Eu și acasă în Ungaria am fost tot chelner distit, dar voi ce-ați fost? Unul casier iar al doilea locotenent de husari!

— **Lectura deputaților unghuri.** Pentru cunoașterea situației intelectuale și a gradului de cultură al celor mai mulți deputați unghuri de azi, este foarte interesantă o statistică a bibliotecii parlamentului din Budapesta, publicat de un ziar unghuresc. Dintre 453 de deputați din câți se compune camera, au împrumutat (nu îndrăznim să zicem și citit, căci nu toate cărțile împrumutate se citesc, se știe) cărți — 20 adică douăzeci de deputați. Aici am găsit poate cheia atâtor lucruri și fapte din parlamentul unghuresc, cari pe noi cei

la bunicii d-tale, pe la străbunicii d-tale, pe la stră-străbunicii d-tale, încât nici nu-i mai în minte. Noi? Noi suntem veșnic veseli. Nu-i așa Robert?

Și Robert își bătu cărîmbil cismulițelor de se auzi glasul pintenilor în semn de conglăsurire.

Eu steteam nemișcat. Boabele de pe frunte au încetat de a mai picură. Tic-tacul cissornicului îl auzeam acum iarăș mai lămurit. O rază de soare mi-a căzut pe față și a început să mi-se joace-n păr. Am auzit scâncitul unui copil. Eră Aurică, care se deșteptă.

M'am desmeticit și eu incurând. Problema »Măștil roșii« eră rezolvată. Nevasta mă privea îngrijorată.

— »Ce ai avut aseară?»
— »Nimic. Eram adâncit în gânduri, dragă.«
Și am prins-o în brațe. Nu eram acum ca Margareta și Robert?

Firește, nu părăntiserăm noi nici a suta parte din câte te descrie romanul!...

Peste o săptămână am întâlnit pe domnișoara Florica — ea eră cu »Masca roșie« — pe promenadă.

Eră cu ochii plânși, nedurmită.
— »Ce ai domnișoară?»
— »Ah, lasă-mă, sunt, sunt supărată de tot...«
— »Ți-a murit cățelul, sticletele, pisicuța?..«
— »D-ta tot așa...«
— »Ei, atunci?»
— »Sărmana Margareta«. Ochii i-s'au umeziti. Stătea să izbucnească în plâns.
— »Masca roșie?»

din afară de el ne fac să înțelegem multe, aproape toate.

— **Parastas pentru fericitul episcop Ioan Popasu.** Mercuri în 5 Februarie a. c. ziua, în care sărbăm aniversarea adormirii în Domnul al lui Ioan cel Bun, primul episcop român al Caransebeșului, după restaurarea metropoliei noastre, — s'a săvârșit la 10 ore a. m. un parastas solemn în Caransebeș, în biserica sfântului Ioan, unde zac rămășițele pământești ale fericitului arhieru. Au slujit: P. O. D. protopresbiter Andrei Ohidiu, preoții Spiridon Sandru și George Buru. Răspunsurile liturgice le a cântat corul elevilor dela institutul teologic și pedagogic. Au luat parte membrii consistorului diecezan, tinerimea dela institutele confesionale din loc sub conducerea profesorilor și învățătorilor lor. (*Foia Diecezană*).

— **Știre personală.** »Unirea« scrie: Foia oficioasă aduce îmbucurătoarea știre, că dl profesor dr. Iosif Siegescu, profesor gimnazial în Budapesta, a fost numit membru în comisiunea examinătoare a candidaților de profesori la școlile medii pentru limba română. Dl Siegescu este un fiu al bisericii noastre, din dieceza Lugojului, e preotul românilor gr. cat. din Bupapesta și e doctor în teologie, filozofie și dreptul canonic. Este cunoscut și publicul nostru din Blaj, de când a fost comisar la examenul de calificare al preparanzilor. Ii trimitem sincerele noastre felicitări.

— **Nobili cu dulumul.** M. Sa împăratul a edat un preafalt autograf, prin care prevede cu titlul de nobil »Hévízyörki« pe dr. Hédervári Soma și urmașii săi, medic suprem în Ujpest.

Cu unul mai mult. »Nația« poate fi mulțumită și cu titluri d'astea.

— **Logodnă.** Ni-se anunță fidațarea d rei Elisaveta Suci cu Lazăr Dievan din Sibiu. Felicitările noastre.

— **Cununie.** D-soara Rafila Munteanu și dl Ioan Lucaciu, învățător în Feleac își vor serba cununia Duminecă, la 1 Martie n. 1908, în biserica gr. cat. rom. din Cluj, la orele 3 d. a.

Le urăm mult bine!

— **Contele Hohenau** implicat și el în chestia Moltke a fost osândit — dupăcum se telegrafează din Frankfurt — de juriul de onoare militar la pierderea rangului de ofițer și eschiderea din corpul ofițeresc. Sentința a fost înaintată împăratului spre aprobare.

— **Caruso capitalistul.** Marii artiști ai teatrului și mai ales ai operei au ajuns să și agonisească averi foarte însemnate, scriind, jucând sau

mai ales cântând. Despre celebrul tenor Enrico Caruso se povestește din New York un caz caracteristic.

La teatrul Metropolitan Opera din New York brilliantul cântăreț susținea rolul principal din »Manon Lescaut« de Puccini. La începutul actului al II. un prietin al său aduse vestea că banca națională din New-Amsterdam, unde Caruso depusese 40 mii dolari, adecă vre-o 200 mil cor. și-a închis afacerile. Caruso căzu pe un scaun cu strigătul »Vai banii mei!« De cântat nu mai putea fi vorba și directorul era într'o extremă dezolare.

Actul II începuse și fiecare minut se apropia clipa când artistul trebuia să intre pe scenă. În ultiul minut același prietin veni cu o circulară a băncii prin care ea declară că va plăti fără nici o scădere toate depunerile.

Bucuria lui Caruso fu nu se poate mai mare. El intră pe scenă și cântă mai frumos decât oricând.

— **Vifor groaznic în Anglia.** Duminecă după amezai asupra întregi insule englitere s'a deslănțuit o furtună groaznică, care a făcut mari pagube, atât pe uscat cât și pe mare. Vântul a răsturnat și descoperit mai multe edificii a scos arbori din rădăcini și a înecat mai multe vapoare mai mici. Lângă Donegal viscolul a răsturnat un tren, călători însă au scăpat teferi. O luntre cu 8 oameni a fost înghițită de valuri, asemenea a fost înisipata lângă Sheernes o barcă de pescari, cari toți au răpiți de valuri.

— **Miliardarii americani.** Despre acea fabuloasă îngrămădire de averi pe care a produs o America, cetim într'un ziar străin câteva date interesante.

Rockefeller singur, »regele petrolului« are o avere de 6 miliarde, adecă de șase mil de milioane. Venitul anual ce această avere îi produce e de 750 de milioane de dolari. Cele mai mari averi ale Statelor-Unite se îngrămădesc în mâinile câtorva persoane: Rockefeller, Andrew Carnegie, Marshall Field, W. K. Vanderbilt, John Aster, I. P. Morgau, Sage Russel (mare șgărcit, mort anul trecut), Hill, William Clark. Aceștia cu toții posedă peste jumătate din averea totală mobilă și imobilă a Statelor-Unite. Dar în afară de ei Statele Unite mai au vre-o 5 mil de oameni cu o avere de cei puțin un milion dolari (va să zică 5 milioane de cor.) dintre cari numai în New-York sunt două mil de milionari.

— **Dare de seamă și mulțumită publică.** Cu ocaziunea concertului dat de inteligența română din Buteni și jur cu concursul tinerimei dela seminarul din Arad — au binevoit a suprasolvi următorii:

Dr. Aurel Grozda adv. Buteni, 1880 cor. Dr. George Popa avocat, Buteni, 640 cor. Arcadie Căcinea, Cil 4 cor. Dr. Fekete, Buteni, 340 cor. Dr. Dénes, Buteni, 2 cor. P. Grozda, Ila 2 cor. I. Târlea, Slatina, 4 cor. N. Boticiu, Almaș, 2 cor. G. Costina, Iosaș 180 cor. I. Popovici Bârsa, 180 cor. C. Novac, Almaș, 180 cor. Baumann L. Buteni, 140 cor. Bienenstock József, Buteni, 140 cor. I. Chera, Cermeiu, 140 cor. Roth L., Buteni 140 cor. I. Popoviciu, Almaș, 180 cor. Iuliu Bodea, Buteni, 1 cor. T. Micluța, Cuedin, 80 fil. G. Grecu, Bârsa, 40 fil. M. Mișuț, Chisindia, 80 fil. A. Borza, Camna, 40 fil. G. Popa, Buteni, 80 fil. Al. Nica, Almaș, 80 fil. P. Moșocan, Cil, 40 fil. I. Giurgiu, Hodîș, 1 cor. Kiurszky Iván, Buteni, 1 cor. Klein Józsi, Buteni, 40 fil. S. Micluța Chertis, 80 fil. Barbul Edmund, Klein Márton, Galyós N., Vitélyos A., toți din Buteni câte 40 fil. S. Stan, Vasoia, 60 fil. De tot 66 cor. 60 fil. pentruce tuturor onorațiilor contribuitori li-se aduce și pe această cale cele mai sincere mulțumiri.

Dzeu să le răsplătească din belșug jertfa adusă pe altarul școalei române.

Tot pe aceasta cale ne înem de datorință a mulțumii din inimă vrednicilor coriști ai seminarului din Arad, dintre cari dl Moldovan ca Herșcu, iar ceilalți prestațiunile lor corale, ne-au cauzat multă bucurie și mângăiere, iar în fața străinilor atât institutului cât și nouă tuturor ne-au câștigat numai cinste și laudă. Să fie sănătoși!

Să trăiți bravi tineri; voi sunteți nădejdea viitorului.

Buteni, 22 Febr. n. 1908. Ioan Cosma, cassar. Ioan Roșu, controlor.

— »Da«.
— »Lasă, lasă. La al câtelea volum ești?»
— »Am sfârșit al șaptelea...«
— »La al optelea să iau, d soară«;
— »O știu«.
— »Cum o știi?»
— »Am cetit paginile dela sfârșit«.
— »Ei, atunci?»
— »Totuși, totuși. Săraca Margareta...«
Februarie 1908.

H A Z.

Păreră de rău. Dl Papă-Lapte măncase o bătaie strașnică dela nevastă-sa și făcuse plângere la tribunal cerând să se despartă de bătaioasa dnă Papă-Lapte.

Judecătorul o chiamă și-o întreabă:
— E adevărat că ai croit cu umbrela pe soțul d-tale pe spinare până ai rupt umbrela?

— Da, dle judecător...

— Și-ți pare rău?...

— Da, dle judecător... era o umbrelă frumoasă și o cumpărasem numai de două zile.

Cuvânt potrivit. — Ioano, dute spune Dlul că e masa gata.

Ioana, servitoare nouă, venită de curând dela țară, întră în cameră și găsește pe Domnul frecându-și dinții cu peria. Ii spune și se întoarce înapoi.

— Ei bine, Ioano, ai făcut ce ți-am spus i

— Da, cucoană, dl vine numai decât: tocmai își ascuțea dinții cu o pilă.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Mülle Somlyai, Kolozvár, Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cisălate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

— Prin efectul miraculos al cremei „Aranka de Mintschek“, orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană. Săpun «Aranka» 70 fileră, apă de spălat «Aranka» 1 cor., pudră «Aranka» 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să albă un păr frumos blond să folosească apa de păr «Aranka». 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încărunește părul să folosească regeneratoarele de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chimic Mintsek Oéza. Kecskemét.

Concert, petreceri.

— Tinerimea rom, din Illa-Murășană și jur a ranjază producțiune declamatorică-teatrală Duminică, la 8 Martie st. n. 1908 în sala cea mare a Inst. de credit și de economii »Progresul«. După producțiune, urmează dans, în localitățile hotelului »Vânătorul«. Inceputul la 8 ore seara.

— Corul bisericesc al economilor români din Boroșineu aranjază concert împreună cu reprezentațiune teatrală sub conducerea dlui Achim Șumanu la 1 Martie (17 Februarie) 1908 în hotelul Central din loc. Inceputul la 8 ore seara.

Vorbirea lui Polyt.

— Raport telefonic din Cameră. —

Răspunsul lui Andrassy. — Războiul anunțat. — Vorbirea lui Eötvös.

Budapesta, 25 Februarie.

În ședința de azi a prezidat Justh și apoi Rakovszky.

Dintre naționaliști sunt de față dr. Maniu, Vaida, dr. Vlad, C. Brediceanu, dr. Pop, Blaho, Skiciak, Mrksici și Polyt.

La ordinea zilei continuarea proiectului de revizie a regulamentului camerei.

M. Polyt vorbește două ore întregi. Documentat, puternic, luminos și curajos.

Incepe prin a arăta cruda ironie a sortii: coaliția să revizuiască regulamentul dietei de care nu lăsase pe Tisza să se atingă, ci pornise contra guvernului liberal războiul de nimicire.

»Ziceți — spune adresându-se ministrilor — că vreți să aveți în felul acesta măsuri pentru a împedea obstrucțiunea croaților, care ar fi cea mai mare primejdie a parlamentului maghiar și ar periclita, peste tot interesele supreme de stat și în special pe cele maghiare. Asta însă nici D-Voastră nu o puteți crede, deoarece s'a dovedit că și cu actualul regulament ați știut să împedeați obstrucțiunea croată«.

»Arătați-mi — continuă — unde și când s'a mai întâmplat ca într'un parlament să li-se ia cuvântul la 60 deputați, cum s'a întâmplat asta cu croații, cari abia rosteau »Visoki Sabore«, și prezidentul îndată le detragea cuvântul?»

Spune că într'adevăr, obstrucțiunea nu-i un lucru de laudat... Cine s'a arătat însă mai meșter în mărirea acestei arme, decât actuala majoritate?... Trebuie să recunoaștem însă și aceea, că adesea obstrucțiunea e singurul mijloc de apărare a constituțiunii și libertăților publice.

Vorbește pe larg despre sufragiul universal.

Arată că Ungaria e o țară bolnavă, tră-

ind sub apăsarea unui guvern de rasă și clasă (aprobări între naționalități.)

Cât despre împărțirea cercurilor electorale, nu există o ticăloșie și o rușine mai mare.

Președintele: Rog să te ții de obiect! Polyt: Ungaria — urmează — nu este un stat independent. Nimic nu dovedește mai mult pendența sa de Austria, decât faptul că se face revizuirea regulamentului dietei, *ceace este impus dela Viena.*

Vorbind de pretinsa primejdie a naționalităților, zice: »Noi nu suntem periculoși pentru stat. Nu vrem doar decât respectul legilor și a dreptului nostru la cultura națională și individualitatea politică«.

Respinge proiectul.

(Naționaliștii îi fac ovațiuni și îl felicită).

Răspunsul lui Andrassy.

E de notat că aproape întreaga sală e plină. Sunt de față peste 250 deputați.

Ministrul de interne zice:

Nu-i nevoie de Tisza pentru revizuirea regulamentului, ci avem în față o necesitate căreia trebuie să-i satisfacem, greutăți cari trebuie preîntimpinate. Referitor la acuza că facem ceace am combătut, am un singur răspuns: *In politică nu există consecvență!* (aplauze). Majoritatea trebuie să păzească ordinea, având responsabilitatea situației.

Declară că deja atunci când a ieșit din partidul liberal, a spus că nu mai merge cu actualul regulament al dietei, ci se impune o revizuire. Cu ideea asta am primit guvernul și majoritatea va realiza această revizuire!

Vorbește de primejdia croată și în legătură, spune că, peste tot: statul ungar este în primejdie să devină din maghiar ce este, naționalist.

Nu Coroana impune deci revizuirea, ci o mare necesitate națională. Nici nu vom mări contingentul militar în schimbul acestei »revizuirii«, ci țintim la apărarea caracterului statului.

Vorbește pe larg despre diferența dintre clase și zice:

»Ar fi o nenorocire pentru Ungaria dacă pătura de sus n'ar mai rămânea conducătoare. S'ar întrerupe astfel tradiții mari și glorioase și politica națională ar putea devia la experiențe fatale. Burghezia este mult mai tare decât proletariatul și din sinul său ies atâția luptători. Pe mâinile celor cu lozince străine nu dăm țara. Nu vom lăsa ca naționalitățile să pătrundă în parlament. Vrem o Ungarie unitară maghiară (colosale aplauze). Pentru a confrabalansa ori ce tendențe ale naționalităților, ne trebuie revizuirea regulamentului.

Termină spunând că actuala majoritate va aduce o lege electorală cum îi convine (mari ovațiuni; naționaliștii protestează). Declară că primește proiectul de revizuire și îndeamnă majoritatea să-l voteze.

Vorbirea lui Eötvös.

»Voevodul«, cum îi zic toți, a rostit o vorbire în contra revizuirii regimentului camerei. Face istoricul obstrucțiunilor arătând cum chiar și Deák Ferencz a făcut obstrucție. Despre naționalități zice: »După cum am trăit în pace o mie de ani cu naționalitățile, așa nu-i primejdie nici de aci

încolo, ci adevărata primejdie pentru unguri este Viena«.

Ședința s'a ridicat la orele 2.

Dela clubul parlamentar.

— Prin telefon. —

Budapesta, 25 Februarie. În cercurile naționaliste vorbirea lui Andrassy se consideră ca un nou anunț de război la adresa naționalităților. El n'a înfricat însă pe nimeni, ci după cum nu s'a dezarmat după amenințările lui din toamna anului 1907 tot așa naționaliștii vor lupta bărbătește și d'aci încolo.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 25 Febr. 1908

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Apr. 1908 (100 kg.)	23.38—23.40
Secară pe Apr.	20.78—20.80
Ovăș pe Apr.	15.34—15.36
Cucuruz pe Mai 1908	13.12—13.14

INCHEEREA la 4 ORE:

Grâu pe Apr.	23.66—23.58
Secară pe Apr.	20.80—20.82
Ovăș pe Apr.	15.36—15.38
Cucuruz pe Mai 1908	13.20—13.22

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următor

Grâu					
de Tisa	—	—	—	22 K.	10—23 K.
Din comitatul Albei	—	—	—	22	40—23
De Pesta	—	—	—	21	80—22
Bănățenesc	—	—	—	22	30—23
De Bacica	—	—	—	22	50—23
Săcară	—	—	—	19	90—20
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	15	15—15	20		
» de cvallitatea II	14	80—15	—		
Ovăș	1	15	90—16	20	
»	II	15	60—15	20	
Cucuruz vechiu	—	—	—	—	—
» nou	13	30—13	50		

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare la inst. de grafice »Minerva« București, Bulevardul Academiei 3, România următoarele cărți:

1. »Pe lângă Vatră«, pilde și glume țărâne de Ioan Adam. Prețul 1.50 cor.
2. »Năzuințe«, povestiri, de Ioan Adam, preț 1.50 cor.
3. »Martiri«, de Constanța Hodoș, prețul 1 coroană.
4. »Naționalitate în artă«, principii, fapte, concluziuni, A. C. Cuză, prețul 1.50 cor.
5. »Teatru«, opere complete, I. L. Caragiu prețul 2 cor.
6. »Nuvele«, I. Slavici, prețul 1.50 cor.
7. »Teatru, opere complete«, volumul VI, Alexandri, prețul 1.50 cor.
8. »Pe drumul Bărăganului«, C. Sandu Ald prețul 1.50 cor.
9. »Clipe de liniște«, A. Vlahuță prețul 1.50 cor.
10. »Insemnarea lui Neculai Manea«, de I. Sadoveanu, prețul 2 cor.

În tipografia diecezană din Arad a apărut coezițiunea muzicală »Logojana« aranjată pe nou pentru o voce și pian de Ioan Vidu. Prețul cor. 50 fil. Ca compozițiune e admirabilă, o comandăm deci cu căldură, deasemenea și coezițiunile »Negruța« pentru cor mixt cu se prețul 1 cor. 50 fil.; melodia populară »Coas« prețul 60 fil. precum și compozițiunea profesorului T. Lugojanu »De Duda« pentru cor bărbătesc, prețul 1 cor.

Poșta Administrației.

George Vlad. Cluj. De aci merge ziarul regional. Am primit 12 cor. ca abonament până la Aprilie 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

AVIZ.

Aduc la prețuita cunoștință al on. public românesc din Oradea-mare și jur, că bine-meritul nostru bărbat **Iosif Roman, avocat în Oradea-mare**, în urma bătrâneței adânci și al unui morb lung suferit încurând a sistat cu ziua de azi praxa advocațială **predându-și cancelaria subscrisului.** Rog deci pe toți aceia cari sunt interesați în vre-o cauză din cancelaria dlui Roman, să binevoiască de-acum înainte a se adresa direct la cancelaria subscrisului de pe strada **Teleki Nr. 5. etagiul I.** Oradea-mare, 22 faur 1908. n.

Dr. Nestor Porumb,
advocat.

Ministerul Financelor.
Direcțiunea Datoriei Publice și Pensiunilor.
Datoria Publică.

Nr. 130232 4 Februarie 1908.

Publicațiune.

A 28-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5% internă din 1894 împrumutul de lei 6.500,000 se va efectua în ziua de **1/14 Martie 1908**, la orele 10 a. m. în sală specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri în valoare nominală de Lei 40.500 în proporția următoare:

4 titluri de câte 5.000 Lei	20.000
41 » » » 500 »	20.500

45 titluri pentru nominală de Lei 40.500

Publicul este rugat a asista la tragere.
Directorul Datoriei Publice și al Pensiunilor
I. Ionescu.

Cine dorește ghete

= frumoase și trainice să se adreseze lui =

Bolezni Antal

pantofar de dame și domn. (Arad, Salac-utca No. 2.) unde se fac tot felul de ghete și pentru cel mai gingaș picior.

Comandele din provincie se săvârșete prompt.

In cancelaria notariatului din **Metsd**, află aplicare imediată pe lângă condițiuni modeste

UN TINER

versat în afacerile notariale.

Recomandat de ministerul de culte și instrucție!
— Multe recunoștințe —

ZWÖRNER B.
PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE
— KOLOZSVAR, Rozsa-u. 7 sz. —

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întâmpile prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai cheltuielile mele. —

Preparație îngrijită, artistică, în formă — naturală, lucru trainic, prețuri — moderate! —

* * *

Gratis! Gratis!
trimit oricui cine se adresează la mine, catalogul de pețur care a apărut de curând despre

ciasornice de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon-toir cu 5 coroane 80 fil., un ciasornic de terzit perfect cu 2 cor. 90 fil.

Cadouri mari de Crăciun!
Győző Brucker Nándor és Társa
măiestru de ciasornice.

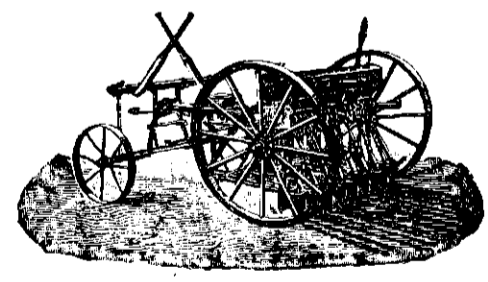
G y ö r 75.

Contra boalelor de plumâni

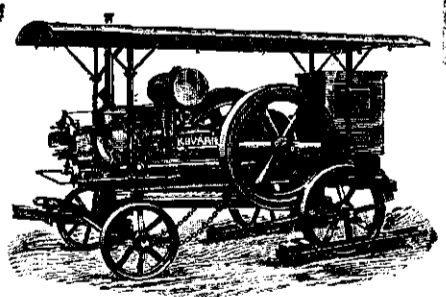
a tusei, răgușelii, laringitiei, se recomandă: **pilulele Frankl** (sufolquaiac pil.) experimentate de medic. — Și bolnavul cel mai gingaș le ia cu plăcere.

Prețul unei cutii mare 2 cor. 40 fl.

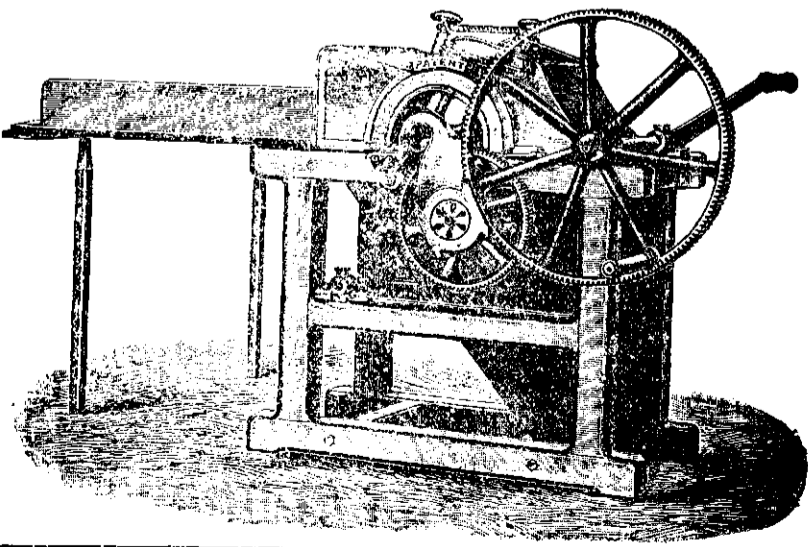
Se găsește în farmacia:
Frankl Antal Szeged,
Felsőváros 20.

Kovarik F. și I.
Fabrică de mașini și turnătorie de fer de Prosznitz.
Budapesta, V., piața Szabadság 14.

Cataloguri de prețuri se trimit portofranco.

Se caută agenți de :: încredere. :: :

Motoare recunoscute cu funcționare sigură aparate pentru pomparea gazului, instrumente de îmblătit, mașini favorite de

sămănat adânc și la suprafață, mașini de arat, cosit și alte mașini agricole, fabricațiile cele mai bune.

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

în prețul de fabrică se pot
căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvâr-
șește prompt.

Cel mai mare magazin
de piane în Ardeal **TRISKA J.**

B. CICZSVAR
Sétate r-u. 10. (Casa propr.)

Colonia agricolă **HÁMORY** de oțoi de vie din Arad

liferează

soiu curat oțoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate,
oțoi de rădăcină bogată pentru vin și delicată în ca-
litatea cea mai bună — și

oțoi de vie

precum și mlădițe de vie cu rădăcină Riparia Portalis

● în ori ce cantitate. ●

Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucuros

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz.

Telefon: 229.

Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

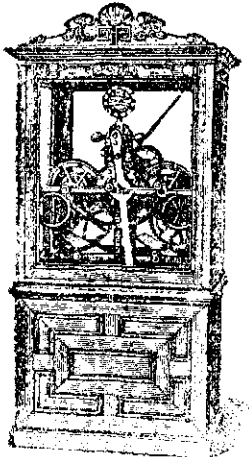

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIĆ în **SEMLIN**
(ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854.

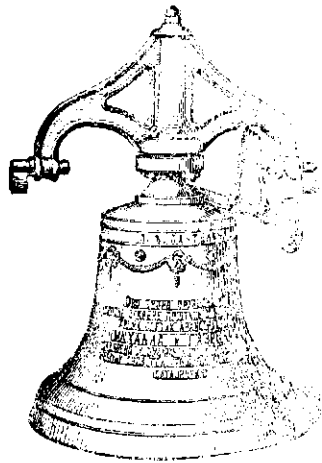
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție,
cu pendulă liberă, cu sirmă. — — —

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier,
la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face
adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericeilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

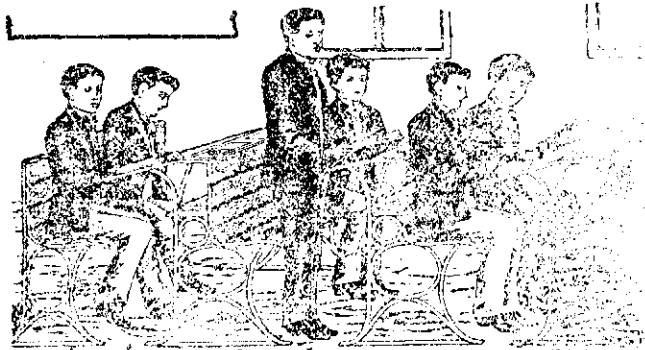
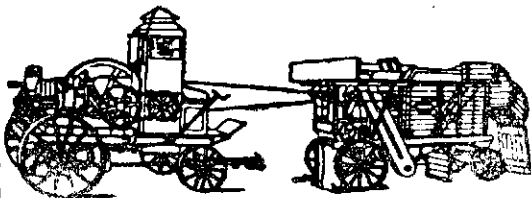

**SCHMIDT
FRIGYES
és TÁRSA.**

Atelier de repararea
mașinilor și de lăcătușerie, provăzut cu putere electrică.
Nagyvárad, Hattyu-utca nr. 2.

Pregătim tot felul de lucrări, cari se țin de branșa noastră;
astfel de exemplu: Lumini electrice, porți de pompă, în-
grădiri la bolte de morți și orice lucrări de relief și gustos
mod. Prețim apoi și reparăm și provedim din nou: tot felul
de mașini de economie, instrumente de economie, instru-
mente de aranjamente de moară, Transmissiuni, mașini
de vapor, etc. Acestea din urmă, ca măiestri mașiniști, ce luăm
pe răspunderea noastră.

Mai ales punem mare pondă pe îmbunătățirea mașinilor de tipografie și
mutarea tipografiilor, fiindcă SCHMIDT FRIGYES, membrul firmei, a servit
14 ani de rând în fabrica de mașini alui Wörner J. és Társa din Bpesta.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă

și cele mai practice

bănci higie-
nice de școală

și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

Rușăm a observa firma!

Cumpăr

cu prețul cel mai ridicat și vând dela domni
haine bărbăteșii folosite, blăni de călătorie, mo-
bile folosite, casse „Wertheim“, dulap de gheață,
unelte de călărit, hamuri, puști și fere vechi,
precum și metaluri ori cât de mari și mici.

Tot aci se poate găsi dela licitație luate, 500
bucăți de stofă fină pentru haine cu 5 și 6 florini
pentru un costum.

Localul prăvăliei mele din Maiu este strada
Asztalos Sándor (casa Grabner). Prăvălia de
mobile se află pe Arpád-tér nr. 5 în colț (în
casa bisericeii izraelite)

După dorință merg și acasă și în provincie
chemat print'o carte poștala.

Cu toată stima **IULIU HERZFELD.**

Rușăm a observa firma!

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi araniamente

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din izvorul de acid-carbonic din băile
Buziaș, pentru prepararea apei gazoasă (soda)
pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai
fără spor. ● Serviciu de încredere,
conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buziaș

in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rinichi și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavmúvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn“.

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Se caută reprezentanți isteși din loc.

